YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

BİTKİSEL GIDA VE YEMİN İHRACATINDA SAĞLIK SERTİFİKASI DÜZENLENMESİ VE İHRACATTAN GERİ DÖNEN ÜRÜNLER İÇİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; bitkisel gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile bitkisel yem ve yemlik maddelerin ihracat ve çıkış aşamalarında gıda ve yem güvenilirliğine yönelik, sağlık sertifikası düzenlenmesi, onaylanması ve ihracattan geri dönen ürünlerin yurtiçine girişinde uyulacak ve uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; bitkisel gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile bitkisel yem ve yemlik maddelerin ihracat ve çıkış aşamalarında gıda ve yem güvenilirliğine yönelik, gerekli kontrollerin yapılarak sağlık sertifikası düzenlenmesi, onaylanması ve ihracattan geri dönen ürünlerin yurt içine girişinde uygulanacak usul ve esasları kapsar.

(2) Alıcı ülke taleplerine göre özel mevzuatı yayımlanarak sertifika formatı ve içeriği ayrıca belirlenen bitkisel gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile bitkisel yem ve yemlik maddelerin ihracatında ve çıkışında; kendi özel mevzuatında yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 31, 32 ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen,

a) Analiz için numune alma: Üründen, varsa alıcı ülke kriterlerine veya Türk gıda veya yem mevzuatına uygunluğunu kontrol etmek amacıyla örnek alınmasını,

b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

c) Beyanname: Üretici/İhracatçı veya temsilcisi tarafından düzenlenen, ürün ve/veya ürünler ile firma bilgilerinin ve taleplerinin yer aldığı ve ek-1'de yer alan Sağlık Sertifikası İhracatçı Beyannamesini,

ç) Ekli Liste: Üretici/İhracatçı veya temsilcisi tarafından düzenlenen, ürün ve ihracat bilgilerini içeren ek-2'de yer alan belgeyi,

d) Genel Müdürlük: Bakanlık Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

e) GGBS: Gıda Güvenliği Bilgi Sistemini,

f) İl/İlçe müdürlüğü: Yetkili il/ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğünü,

g) Kanun: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,

ğ) Muayene ve analiz raporu: Resmi prosedür ile gönderilen numunelerin laboratuvarca yapılan analizleri sonucunda düzenlenen, analiz sonuçlarını gösteren raporu,

h) Resmi kontrol: Kanun kapsamındaki faaliyetlerin Kanun hükümlerine uygunluğunun doğrulanması için kontrol görevlilerinin, verilen yetki çerçevesinde gerçekleştirdikleri izleme, gözetim, denetim, muayene, karantina, numune alma, analiz ve benzeri kontrolleri,

ı) Sertifika: Gıda güvenilirliğine yönelik düzenlenen ve ek-3'te yer alan Sağlık Sertifikasını,

i) Uygunsuzluk: İhraç edilmek istenen ve/veya ihracattan geri dönen ürünün alıcı ülke ve/veya Türk gıda veya yem mevzuatına uyumsuz olma durumunu,

j) Ürün: Bitkisel gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile bitkisel yem ve yemlik maddeleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler ve İhracat Başvurusu

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Bitkisel gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile bitkisel yem ve yemlik maddelerin ihracatı aşamasındaki kontrol işlemleri ve sertifika düzenlenmesine ilişkin uyulması gereken genel hükümler aşağıdaki gibidir:

a) Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar hariç olmak üzere, ihraç edilmek istenen ürünleri üreten firmanın Kanun gereği kayıt veya onay belgesine sahip olması zorunludur.

b) İhracatta öncelikli olarak alıcı ülke talepleri dikkate alınır. Sağlık için tehlike oluşturanlar hariç, ihracata konu edilecek ürünlerin Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olmadığının ve bahse konu ürünlerin alıcı ülke tarafından kabul edileceğinin üretici/ihracatçı firma veya temsilcisi tarafından beyan edilmesi durumunda ürünler ihraç edilebilir.

c) Ürünün alıcı ülke kriterlerine uygunluğunun tespiti amacıyla il/ilçe müdürlüğü tarafından numune alınarak muayene ve analiz sonucuna göre ihracat işlemleri gerçekleştirilir.

ç) Alıcı ülkenin herhangi bir talebinin olmadığının üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından beyan edilmesi durumunda; insan, hayvan ve bitki sağlığı açısından tehlike oluşturacağı düşünülen veya şüpheli haller dışında, üründen numune alınmadan sertifika düzenlenebilir.

İhracat başvurusu

MADDE 6 – (1) İhracat işlemleri, ihracatçı firma ve ihraç edilecek ürünlere ait bilgilerin üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından GGBS'ye kaydının yapılmasıyla başlar.

(2) GGBS'ye kaydı yapılan ihracat işlemlerine ilişkin başvuru, kaydın yapıldığı tarihten itibaren en geç yedi gün içerisinde üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından aşağıdaki belgelerle birlikte sertifika talep edilecek il/ilçe müdürlüğüne yapılır.

a) Ek-1'de yer alan Beyanname,

b) Ek-2'de yer alan Ekli Liste,

c) İthal edilmiş ürünün hiçbir değişikliğe uğramadan ihraç edilmek istenmesi durumunda fiili ithalat aşamasında düzenlenen ithalat uygunluk yazısı ve ithalata ilişkin gümrük beyannamesi.

(3) İl/İlçe müdürlüğü tarafından ihracat başvurusuna ait belgeler ve GGBS kaydı incelenerek, 5 inci maddenin (c) ve (ç) bentlerine göre işlemler gerçekleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Numune Alma, Analiz Sonucunun Değerlendirilmesi ve Sertifika Düzenlenmesi

Numune alma ve analiz sonucunun değerlendirilmesi

MADDE 7 – (1) Numune alma ve itiraz hakkı konusunda ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

(2) Analiz sonucunun alıcı ülke kriterleri ve/veya Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olmaması durumunda ürünler yediemine alınır. Yediemine alınan ürünlerin raf ömrü süresi içerisinde, analiz sonucu tespit edilen kriterlerin uygun olduğu üçüncü bir ülkeye ihracatı söz konusu olduğunda; ihracata ilişkin gümrük beyannamesi ile fatura bilgilerinin kontrol edilmesinin ardından yediemin kaldırılır ve ürünün ihracatına izin verilir. Ayrıca;

a) Ürünün ilk analiz sonucu göz önünde bulundurularak, tespit edilen değerler için kabul kriterleri uygun olan ülkelere ihraç edilmesi kaydıyla; ambalaj değişikliği yapılmasına ya da özel işleme tabi tutulmasına izin verilebilir.

b) Ürünlerin gönderileceği alıcı ülke kriterlerinin karşılanmaması ancak başka bir firma tarafından aynı ürünlerin gönderilebileceği başka bir alıcı ülkenin kriterlerinin karşılanması kaydıyla; diğer ihracatçı firmaya "ihraç kaydı" ile ürünler devredilebilir ve bu ürünlerin ihracatına izin verilebilir.

(3) Laboratuvar analiz ve kargo ücretleri üretici/ihracatçı tarafından karşılanır.

Sağlık sertifikası düzenlenmesi ve onaylanması

MADDE 8 – (1) Aynı üretici tarafından üretilen, birden fazla ürünün aynı firma tarafından ihraç edilmek istenmesi durumunda; firma tarafından Ekli Liste düzenlenir. Ekli Liste, ihtiyaca göre aynı formatta kalmak şartıyla birden fazla sayfadan oluşabilir. İl/İlçe müdürlüğü tarafından verilen referans numarası ve tarihi, Sertifika ve Ekli Listenin ilgili bölümüne yazılır. Ekli Liste, "Kontrol Edilmiştir" kaşesi basılarak il/ilçe müdürlüğü mührü ile onaylanır.

(2) İhraç edilmek istenen ürünlerin, birden fazla üretici tarafından üretilmiş olması ya da aynı üreticiye ait farklı illerde veya aynı ilde farklı adreslerde üretilmesi durumunda ihraç edilecek ürünler için ayrı Sertifika düzenlenir.

(3) Ek-3'te yer alan Sağlık Sertifikası iki nüsha halinde düzenlenir.

(4) Sertifikanın geçerlilik süresi dört aydır. Raf ömrü dört aydan kısa olan ürünler için geçerlilik süresi, ürünün raf ömrü ile sınırlıdır.

(5) Firma tarafından alıcı ülkenin Ekli Listede yer alan ifadelere ek bir bilgi talebinde bulunması durumunda; mevzuat hükümlerine aykırı olmamak şartıyla Ekli Listeye bilgi ilave edilebilir.

(6) Sertifika, Türkçe/İngilizce dillerinde düzenlenir. Sertifikanın ihracatçı ya da alıcı ülke tarafından farklı bir dilde düzenlenmesinin talep edilmesi durumunda; düzenlenen mevcut Sertifikanın istenen dilde noter onaylı yeminli tercümesi üretici/ihracatçı firma veya temsilcisi tarafından yaptırılır.

(7) Alıcı ülke tarafından talep edilmesi durumunda; laboratuvar tarafından düzenlenen muayene ve analiz raporunun aslı veya onaylı kopyası Sertifikaya eklenebilir.

(8) Sertifikanın zayi olması durumunda, ülke genelinde yayım yapan gazetelerden birine zayi ilanı verilmek suretiyle Sertifikanın geçersizliği ilan edildikten sonra gazete ilanı bir dilekçeye eklenerek, il/ilçe müdürlüğüne başvurulur. İl/İlçe müdürlüğü tarafından söz konusu sertifikadaki bilgiler esas alınarak Sertifika yeniden düzenlenir.

(9) Sertifikanın okunamayacak şekilde tahrip olması durumunda, tahrip olmuş belgenin aslı bir dilekçeye eklenerek, il/ilçe müdürlüğüne başvurulur. Söz konusu Sertifikadaki bilgiler esas alınarak Sertifika yeniden

düzenlenir. Daha önce düzenlenen Sertifika nüshaları iptal edilerek il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İhracattan Geri Dönen Ürünler

İhracattan geri dönen ürünler

MADDE 9 – (1) İhraç edilen ürünlerin çeşitli nedenlerle geri dönmesi durumunda:

a) İlgili gümrük müdürlüğünden il müdürlüğüne hitaben yazılmış uygunluk talep yazısı,

b) İhracata ilişkin gümrük beyannamesi,

c) Varsa, ihracat aşamasında Bakanlığımızdan alınmış sertifika veya sertifikalar,

ç) Ürüne ait çıkış faturası,

d) İthal edilen ürünün ihraç edildikten sonra geri dönmesi halinde gümrüğe yazılan ithalat uygunluk yazısı,

talep edilir.

(2) Belgelerin tamamlanmasının ardından ihracattan geri dönen ürünün, geri dönme nedeni de dikkate alınarak ihraç edilen ürünle aynı olduğuna dair tespit yapıldıktan sonra ürün resmi kontrole tabi tutulur. İnsan, hayvan ve bitki sağlığı açısından tehlike oluşturacağı düşünülen veya şüpheli hallerde üründen numune alınır.

(3) Resmi kontrol sonucunda Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olan ürünlerin piyasaya arz edilmek üzere yurda girişine izin verilir. Sadece etiket bilgilerinden kaynaklanan bir uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda ise ek-4'te yer alan Etiket Taahhütnamesi alınarak ürünlerin yurda girişine izin verilir. Bu ürünler etiket bilgileri Türk gıda veya yem mevzuatına uygun hale getirildikten sonra piyasaya arz edilebilir.

(4) Resmi kontrol sonucunda Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler hakkında firma bilgilendirilir. Firmanın yazılı talebi doğrultusunda aşağıdaki tedbirlerden bir veya birkaçı uygulanır:

a) Sağlık için tehlike oluşturanlar hariç, kanun hükümlerine uygun olmayan ürünler; alıcı ülke mevzuatına uygun olması ya da alıcı ülkeye ürünle ilgili açıklamalar yapılması ve alıcı ülkenin kabul etmesi durumunda yeniden ihraç edilebilir.

b) İhracattan geri dönen ürün özel işleme tabi tutulacaksa yurda girişine izin verilebilir. Yurda girişine izin verilen ürün özel mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Türk gıda veya yem mevzuatı veya gönderileceği ülkenin şartları ile uyumlu hale getirilmesi için seyreltme hariç, uygun olması durumunda dekontaminasyon dahil, bir kereye mahsus işlenir veya işleme tabi tutulabilir. Bakanlık, üreticiye/ihracatçıya veya ürünü işleyecek fiziki, asgari teknik ve hijyenik şartları uygun başka bir firmaya ait işletmede gerçekleştirilen özel işleme tabi tutma işleminin kendi kontrolü altında ve ulusal kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlar. İş ve işlemler tamamlandıktan sonra ürünün Türk gıda veya yem mevzuatına uygunluğu kontrol edilir. Uygun olan ürünlerin piyasaya arzına izin verilir. Uygun olmayan ürünlerin ilk kullanım amacı dahilinde piyasaya arzına izin verilmez.

c) İlgili mevzuatında belirtilen şartları karşılaması halinde, ürün özelliği ve kullanım amacı dikkate alınarak ürünün ilk kullanım amacı dışında başka bir kullanım amaçlı yurda girişine izin verilebilir. Bu durumda ihraç edilen gıdanın tekrar gıda, yemin ise tekrar yem veya yemin gıda olarak kullanım amaçlı yurda girişine izin verilmez.

ç) Bu maddenin (a), (b) ve (c) bentlerine göre değerlendirilmesi mümkün olmayan ürünler, Bakanlık gözetiminde işletmeci tarafından imha edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 10 – (1) Alıcı ülke talebi doğrultusunda ürüne ait son tüketim tarihi ürünün olması gereken raf ömründen daha kısa bir süre olarak belirlenmişse veya son tüketim tarihi belirtilmemişse; bu durum üretici/ihracatçı firma veya temsilcisi tarafından il/ilçe müdürlüklerine ihracat aşamasında beyan edilir. Ürünün ihracattan geri dönmesi durumunda; ürünün olması gereken son tüketim tarihi ile ilgili ihracatçı/üretici firma veya temsilcisinin bu beyanı esas alınır.

(2) Bakanlık, ihraç edilen ve ihracattan geri dönen ürünlerin giriş-çıkış gümrük kapılarını Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile birlikte belirler.

(3) Bilimsel çalışma amacıyla ve/veya analiz numunesi olarak ülke dışına gönderilecek ürünlerin insan tüketiminde kullanılmayacağı Ekli Listede belirtilmek kaydıyla; ihracatçı firmanın beyanı esas alınarak Sertifika düzenlenir. Kayıt veya onay ile ilgili bilgilerin Beyanname ve Sertifikada yer almasına gerek yoktur. Bu kapsamdaki ürünler 25 kg ya da 25 lt'den fazla olamaz.

(4) Spor ve diğer faaliyetlerle, yurtdışında ülkemizi temsil edecek kişi ve grupların kendi tüketimleri amacıyla götürecekleri, birden fazla üretici firma tarafından üretilen gıda maddeleri için tek bir Sertifika düzenlenir.

(5) Temsil ve fuar gibi yurt dışı organizasyonlarda ülkemizi temsilen teşhir edilmek/sergilenmek üzere gönderilecek, birden fazla üretici firma tarafından üretilen en fazla 500 kg ya da 500 litre ürün için tek bir Sertifika düzenlenir.

Saklı haklar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Çalışma izni ve gıda sicili belgesine sahip işyerlerinin, Kanun ile kendilerine tanınan yasal süre içerisinde kayıt veya onay işlemleri tamamlanana kadar hakları saklıdır.

Yürürlük
MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik 13/12/ 2011 tarihinde yürürlüğe girer.
Yürütme
MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.